

## ความท้าทายทางด้านคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมของครู พระ หมอ พ่อ

พระครูพิพิธวรกิจจานุการ (มานิตย์ เพื่องผล)<sup>1</sup> และ ธีรธัมม์ แสงแก้ว<sup>2</sup>

<sup>1</sup>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

<sup>2</sup>มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

<sup>1</sup>E-mail: phuengpol2@hotmail.com

รับต้นฉบับ 16 กุมภาพันธ์ 2561 วันที่เผยแพร่ 25 มิถุนายน 2561

### บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ เป็นการกล่าวถึงประเด็นบุคคล 4 ประเภทที่ได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมมากตามความคาดหวังของสังคมแต่กลับกลายเป็นผู้ที่ล่องละเมิดทั้งคุณธรรม จริยธรรมมากในสังคมยุคปัจจุบัน สังคมไทยในปัจจุบันได้เผชิญกับปัญหาสังคมมากมายอันเนื่องมาจากการเจริญทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ซึ่งส่งผลให้สังคมไทยต้องเกิดปัญหามากมาย การจงใจฝ่าฝืนตัวบทกฎหมายและความถูกต้องชอบธรรมในหมู่ประชาชน ข้าราชการและผู้บริหารระดับสูงที่ลุแก่อำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการข่มขืน ปล้น ฆ่า ทารุณกรรม ยัดเยียดข้อหาให้ผู้บริสุทธิ์ การจงใจฝ่าฝืนตัวบทกฎหมาย ล่องละเมิด แม้ทางกาย ทางวาจาและทางจิตวิญญาณแห่งความเป็นมนุษย์เพราะว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีค่านิยมที่จะยอมรับทุกอย่างไม่ว่าชั่วหรือดีขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละคน ใครอยากจะทำอะไรก็ทำได้ตามใจ โดยเฉพาะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม บุคคลต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และบทบาททางสังคมหลายกลุ่มที่มีปัญหาการไม่ประพฤติปฏิบัติให้ตรงกับหน้าที่ของตนเองจนนำไปสู่การล่องละเมิดต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะบุคคลที่ได้ชื่อ ว่า ครู พ่อ หมอ พระ ที่ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ต้องดำรงตน อยู่ในสังคมของคุณธรรม และจริยธรรม แต่กลับกลายเป็นผู้ที่กระทำล่องละเมิดเสียเองจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคม

**คำสำคัญ:** ครู พ่อ หมอ พระ คุณธรรม จริยธรรมทางสังคม

## **The Challenges on Social Ethics of Teachers, Monks, Doctor and Father**

**Phrakhrupipithvarakijjanukarn (Manit Phuengpol)<sup>1</sup> and Theerat Saengkaew<sup>2</sup>**

<sup>1</sup>Mahachulalongkornrajavidyalaya University

<sup>2</sup>Kasetsart University

<sup>1</sup>E-mail: phuengpol2@hotmail.com

**Retrieved** February 16, 2018 **Accepted** June 25, 2018

### **ABSTRACT**

This academic article explained about the social moral declines of those who are mostly expected from society for moral and ethical standard, they are teachers, monks, doctors and fathers, they all are now misbehaving even harming the morality seen in recent medias. Thai society today is facing many social problems due to the technological and scientific advancement especially the loss of moral responsibilities to society. They found no moral shame but willfully violate the law and legitimacy such as common people, government officials and senior executives rape, robbery, murder, abuse, accusations of innocent people. Intentionally violence against the law through the physical, verbal and mental wrong deeds of humanity are growing up rapidly, because Thai society today has accepted what is good or bad depending on the satisfaction of each person. One can do whatever he likes but without responsibilities especially in aspect of social moral responses. Various people who are different in their roles and works have not completed their works but rather broken-down morality, they are mostly teachers, fathers, doctors and monks who must contain high quality of morality as society expected but they themselves in turns have damaged their duties and morals which lead to social problems.

**Keywords:** Teacher; Father; Doctor, Monk; Morality; Social ethics

## บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันได้เผชิญกับปัญหาสังคมมากมายอันเนื่องมาจากการเจริญทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ซึ่งส่งผลให้สังคมไทยต้องเกิดปัญหามากมาย การจ้องใจฝ่าฝืนตัวบทกฎหมายและความถูกต้องชอบธรรมในหมู่ประชาชน ข้าราชการและผู้บริหารระดับสูงที่ลุแก่อำนาจ ไม่กว่าจะเป็นการข่มขืน ปล้น ฆ่า ทารุณกรรม ยัดเยียดข้อหาให้ผู้บริสุทธิ์ การจ้องใจฝ่าฝืนตัวบทกฎหมาย เพราะว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีค่านิยมที่จะยอมรับทุกอย่างไม่ว่าชั่วหรือดีเป็นสังคมที่ตามใจทุกคน ใครอยากจะทำอะไรก็ทำได้ตามใจ<sup>1</sup> โดยเพราะทางด้าน คุณธรรม และจริยธรรม บุคคลต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และบทบาททางสังคมหลายกลุ่มที่มีปัญหาการไม่ประพฤติปฏิบัติให้ตรงกับหน้าที่ของตนเองจนนำไปสู่การล่องละเมิดต่าง ๆ มากมายโดยเฉพาะ บุคคลที่ได้ชื่อว่า ครู พ่อ หมอ พระ ที่ได้ชื่อว่า เป็นบุคคลที่ต้องดำรงอยู่ในสังคมของคุณธรรม และจริยธรรม แต่กลับกลายเป็นผู้ที่กระทำล่องละเมิดเสียเองจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคม

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีประชากรนับถือพระพุทธศาสนามากใน อาเซียน แต่กลับเป็นประเทศที่มีผลกระทบเกี่ยวกับ คุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุดประเทศหนึ่ง พบว่าการที่ประชาชนนับถือพระพุทธศาสนาไม่ใช่เหตุผลที่จะทำให้ประชาชนทั้งหมดเป็นคนดีมีศีลธรรม มีจริยธรรม นั้นหมายความว่า ในสังคมไทยบุคคลที่ได้ชื่อว่า เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และได้ชื่อว่าดำรงคุณธรรมสูงสุด จะไม่ล่องละเมิดต่อคุณธรรมและจริยธรรมของตนเองนั้นก็หมายความว่า ประชาชนส่วนหนึ่งนับถือศาสนาพระพุทธศาสนา แต่ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาจนก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมายจนเกิดเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และตกเป็นผู้ต้องหา ผู้ถูกกล่าวหา ทั้งข้อกฎหมาย และถูกกล่าวหาทางโลกเทคโนโลยี ที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ หลายสำนัก บุคคลที่ถูกทำทลายทางด้าน คุณธรรม และจริยธรรม คนแรกคือ ครู

---

<sup>1</sup> ธาณินทร์ กรัยวิเชียร, *คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2547), หน้า 2.

### ครู ความท้าทายทางด้านคุณธรรม จริยธรรมทางสังคม

ครู หมายถึง “ผู้สั่งสอนศิษย์หรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์”<sup>2</sup> คือบุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียน สำหรับนักเรียน หรือ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิด การอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไป โดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน และนอกจากการสอนแล้วครูยังเป็นผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์ ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี สอนในคุณงามความดีเพื่อเป็นแม่แบบให้เด็กได้ปฏิบัติตามทั้งต่อหน้าและลับหลัง ครูทุกคนมีความหวังดีต่อศิษย์ อยากให้ศิษย์เป็นคนดีมีอนาคตที่สดใส เพื่อจะได้เป็นกำลังของครอบครัวของประเทศชาติในอนาคต เมื่อศิษย์ปฏิบัติตนไม่ดี ครูย่อมสั่งสอนหรือว่ากล่าวตักเตือนศิษย์ต้องเข้าใจในความจริงข้อนี้ไมโกรธหรือเห็นว่าครูไม่รักศิษย์หรือคอยจับผิด ควรยอมรับว่าครูเป็นผู้ใหญ่ ย่อมมีประสบการณ์มากกว่า มองเห็นการณ์ไกลกว่า รู้ว่าควรปฏิบัติอย่างไร อะไรควรปรึกษาครู เพื่อจะช่วยแก้ปัญหาให้ทัน่วงที ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเรียน ปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว ครูย่อมเป็นเพื่อนคู่คิดที่ดีของศิษย์เสมอ การพูดคุยปรึกษาปัญหากับครู นอกจากจะช่วยให้ครูเข้าใจศิษย์มากขึ้นแล้ว ยังทำให้ครูภูมิใจที่มีศิษย์กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นอีกด้วย

นอกจากนี้ ครูต้องมีคุณลักษณะที่ดี ตามหลักแห่งคุณธรรมและจริยธรรม ถือว่าเป็นคุณธรรมพื้นฐานของความเป็นครู หรือ คุณลักษณะของครูดี เป็นหลักธรรมที่เรียกว่า กัลยาณมิตตธรรม” 7 ประการ<sup>3</sup> คือ

1. ปิโย น่ารัก หมายความว่า ครูจะต้องเป็นผู้น่ารัก รู้ลึกทำให้อยากเข้าไปพบหาปรึกษา หากศิษย์คนใดกระทำไม่ถูกต้อง ตักเตือนห้ามปรามมิให้ศิษย์กระทำสิ่งนั้น ๆ
2. ครู น่าเคารพ หมายความว่า เป็นผู้ที่ประพฤติตนเหมาะสมแก่ฐานะของความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งพฤติกรรมทางกายทางวาจา และทางจิตใจ
3. ภาวนีโย น่ายกย่อง หมายความว่า เป็นผู้มีความดีคุณธรรมความดีควรแก่การกราบไหว้บูชาของศิษย์เสมอ อีกทั้งยังเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ตลอดเวลา

<sup>2</sup> ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุคคผลัดเคชั่นส์, 2546), หน้า 225.

<sup>3</sup> อ.ส.ต.ด. (ไทย) 23/37/57.

4. วัตตา มีระเบียบแบบแผน หมายความว่า เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีระเบียบแบบแผน และสามารถคอยอบรมตักเตือนให้ศิษย์เป็นผู้มีระเบียบวินัยได้อีกด้วย

5. วจนิกขโม อุตุนตอถ้อยคำ หมายความว่า เป็นผู้มีความอดทนต่อคำพูดศิษย์ที่มากระทบต่อความรู้สึก

6. คัมภีร์วิญจะ กถัง กัตตา แถลงเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง หมายความว่า ครุ นั้นจะต้องมีความสามารถในการสอน อธิบายได้อย่างแจ่มแจ้ง สามารถทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ทำเรื่องซับซ้อนให้เป็นเรื่องธรรมดา

7. โน จัญฐาเน นิโยชเย ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย หมายความว่า ครุ นั้นจะต้องไม่ชักนำศิษย์ไปในที่ต่ำทรามใด ๆ สิ่งใดเป็นความเสื่อมโทรมทางจิตใจ จะไม่ชักนำศิษย์ไปในทางนั้น<sup>4</sup>

คุณลักษณะของครูตามหลักคุณธรรม 7 ประการที่มีอยู่ในจิตของความเป็นครูอย่างแท้จริง ย่อมได้ชื่อว่าเป็นครูที่มีคุณลักษณะที่ถึงประสงค์ของสังคมอย่างแน่นอน

แต่ปัญหาทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในห้วงเวลานี้ ครูตกอยู่ในสถานภาพเหตุการณ์ที่ครั้งแล้ว ครั้งเล่า เมื่อเด็กนักเรียน ถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ เช่น “จับครูสอนดนตรีวัย 66 ล่วงลูกศิษย์วัย 14 ช่มชืดจนท้อง ชูเหยื่อเผยแพร่ภาพลับเรียกมาช่มชืดหลายครั้ง เผยเคยติดคุกคดีช่มชืดเด็กมาก่อน เพิ่งพ้นโทษปี 57 แต่ยังออกมาก่อเหตุอีก” “กรณีผู้ปกครองแจ้งความตำรวจ จับครูประจำชั้นวัย 41 ปี ล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนหญิงชั้น ป.6 จำนวน 11 คน” “เร่งติดตามคดี ผอ.โรงเรียน ล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนชาย ม.1 จ.ตรัง” “แฉ! ครูหอม-แต้ว ทำอนาจารลูกศิษย์ 3 ปี พบมากถึง 180 คดี” เรื่องฉาวเมื่อพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของชาติล่วงละเมิดลูกศิษย์ตนเอง ซึ่งตอนนี้เป็นข้อมูลใหม่ที่สังคมต้องช่วยกันตรวจสอบ ข้อมูลจากเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาคุณอภิชาติ จีระวุฒิ ในฐานะประธานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาบอกว่าหลังจากมีเรื่องร้องเรียนกรณีครูล่วงละเมิดทางเพศเด็กมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ใช่เฉพาะครูชาย หญิง แต่มีครูที่เป็น หอมและเป็นแต้ว<sup>5</sup> โดยครูที่ถูกร้องเรียนล่วงละเมิด นร.มากที่สุด

การปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน ให้เติบโตเป็นพลเมืองดี ครูจึงมีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างสรรค์บัณฑิตอนาคตของชาติบ้านเมือง ความเป็นครูจึงมีหน้าที่

<sup>4</sup> ยนต์ ชุ่มจิต, ความเป็นครู, (พิมพ์ครั้งที่ 4), (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2550), หน้า129 – 130.

<sup>5</sup>ไทยรัฐ ออนไลน์ แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/350487>

และความรับผิดชอบ และตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณธรรม และจริยธรรม โดยไม่ปล่อยให้ตกเป็น  
จำเลยของสังคมตามที่ปรากฏในปัจจุบัน

### พ่อ ความท้าทายทางด้านคุณธรรม จริยธรรมทางสังคม

#### นิยามและความหมายของคำว่า"พ่อ"

พ่อ มีความหมายว่า ชายผู้ให้กำเนิดแก่ลูก, ชายผู้ยังบุตรให้เกิด (บิดา) ผู้ให้กำเนิด  
ผู้ก่อตั้ง<sup>6</sup> พ่อในแนวความคิดคือ บุคคลที่เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นที่เคารพ เป็นทั้งผู้อุปการะ รวมถึง  
คำที่เราจะกล่าวได้ว่า "พ่อคือผู้ให้" ให้แบบอย่าง บางคนก็บอกว่าพ่อเป็นผู้อุปถัมภ์ แต่พ่อจะเป็น  
มากกว่านั้น พ่อจะคอยสั่งสอนเราตั้งแต่เด็ก ๆ บางทีเราอาจจะไม่รู้ความหมายที่ท่านสั่งสอนเรา  
แต่พอเราโตขึ้นเราจะรู้ได้ว่าสิ่งที่ท่านสอนเรามาเราควรที่จะปฏิบัติอย่างยิ่ง และเราก็ควรทำตาม  
คำว่า"พ่อ" อาจจะเปรียบเหมือนกับเรือที่นำพาครอบครัวฝ่ามรสุมให้ตลอดรอดฝั่ง พ่อคือ ผู้นำ  
เป็นแบบอย่าง เป็นทุกอย่าง ในทางจิตวิทยาสังคม พ่อจะมีความหมายของบุคคลในการก่อสร้าง  
ครอบครัวขึ้นและก่อสร้างให้มีความสุขได้ทุกคนทั้งพ่อแม่และตัวลูก<sup>7</sup> พ่อคือผู้ชายที่ให้กำเนิดแก่ลูก  
หรือคำที่เรียกชายผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดู บิดาผู้ให้กำเนิด<sup>8</sup> พ่อความหมายของคำ ๆ นี้มาพร้อมกับ  
ภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ที่จะปกป้องคุ้มครอง "ลูก" หรือ "บุตร" พ่อจึงได้ชื่อว่าเป็นพ่อบังเกิด  
เกล้า ๆ ผู้ให้กำเนิดหรือผู้เป็นต้นวงศ์ตระกูล เป็นผู้หาเลี้ยงด้วย อาหาร การกิน อุปโภค บริโภค  
เป็นผู้รับผิดชอบในความประพฤติของบุตรธิดา ไม่ว่าบุตรธิดาจะไปทำดีทำชั่วใด ๆ เป็นผู้หวังดี  
ห่วงใยจนวันตาย ผู้ยอมอดทนลำบากอุทิศสละวิริยะทำงานเพื่อนำอาหารมาเลี้ยงดูบุตรธิดา  
โดยไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก เมตตาปราณีต่อบุตรธิดาเป็นนิตย์ นี่แหละคือบุรุษคนเดียวที่  
เรียกว่า พ่อ หรือ บิดา และยังเป็นบุรุษที่รักเราอย่างแท้จริงก็คือ บิดา บิดาคนเดียว<sup>9</sup>

นอกจากนี้ พ่อยังจัดเป็นพรหมของบุตร เพราะเหตุว่ามีความประพฤติ เช่นพรหมวิหาร  
ธรรม มีความรักใคร่ไม่อิจฉาริษยา สามารถเลี้ยงดูบุตรของตนด้วยความเมตตา คือปรารถนา  
อยากให้มีความสุข ปกป้องรักษาด้วยกรุณา ปรารถนาอยากให้พ้นทุกข์ ปรารถนาอยากให้บุตรมี

<sup>6</sup> ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, หน้า 824.

<sup>7</sup> พนม เกตุมาน, บทบาทของความเป็นพ่อ, แหล่งที่มา <http://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/e-pl/articleDetail.asp?id=279>

<sup>8</sup> ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, หน้า 673.

<sup>9</sup> วิชาญ สุตประเสริฐ, มารดา บิดา คือ ใคร, (ธนบุรี: โรงพิมพ์ดำรงธรรม, 2510), หน้า 2 –3

ความสุขด้วยมุทิตา วางใจได้ด้วยอุเบกขา ดังนั้น หลักจริยธรรมของ พ่อ จะต้องมียोगค์ประกอบ ในฐานะ ย่อมอนุเคราะห์บุตร – ธิดา ด้วยเหตุ 5 ประการ<sup>10</sup> คือ

1. ห้ามปรามลูกมิให้ทำความชั่ว หมายถึง การห้ามไม่ให้บุตรของตน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งไม่ได้งาม ต่าง ๆ และรวมถึงการไม่ล่วงละเมิด ในคุณธรรม จริยธรรม ที่ก่อให้เกิดตนและคนอื่นเดือดร้อน

2. ให้ตั้งอยู่ในความดี หมายถึงการสั่งสอนให้เป็นผู้มีความดีงาม ความเจริญงอกงาม ด้วยคุณธรรม ความดีต่าง ๆ ด้วยกายสุจริต วาจาสุจริต จิตบริสุทธิ์ คิดดี พูดดี ทำดี

3. ให้ศึกษาศิลปวิทยา หมายถึง ให้การศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อจะดำรงตนได้อยู่ดีมีสุข ๆ โดยอาศัยการศึกษาโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต แบบไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น

4. หากรรยา (คู่ครอง) ที่สมควรให้ หมายถึง เป็นภาระธุระในการ เลือกคู่ครองที่ดีให้ โดยอาศัยหลักของพรหมวิหารธรรม ที่จะนำคู่ครองไปสู่ความสุขสงบ ได้เป็นอย่างดี

5. มอบทรัพย์สมบัติ (มรดก) ให้ในโอกาสอันสมควร หมายถึง เมื่อถึงเวลาอันสมควรที่ บุตร จะได้ครอบครองทรัพย์สมบัติที่ บิดามารดาหามาได้ ก็มอบให้ตามการเวลา

หลักจริยธรรมของพ่อ หรือบิดานั้น เป็นคุณธรรมสูงส่ง ต่อความหมายที่อยู่ในฐานะของความเป็นผู้ให้ เกิด หรือให้กำเนิด เพราะเป็นผู้ที่จะพัฒนาบุตร ธิดาให้ไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ได้เป็นอย่างดี ก็จึงต้องอาศัยส่วนแห่ง การประพฤติ ปฏิบัติของพ่อ หรือบิดาที่นำความเจริญมาสู่บุตรของตน

แต่อย่างไรก็ตาม พ่อ หรือบิดา ที่อยู่ในฐานะ ของความเป็นผู้ให้กำเนิด หรือให้เกิด ถือว่าเป็นผู้ดำรงคุณธรรม และจริยธรรม ในส่วนแห่งสังคมปัจจุบัน แต่เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ พ่อ หรือบิดานั้น ไม่ประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในคุณธรรมและจริยธรรมได้ นำความเสื่อมเสีย มาสู่บุตรธิดา อย่างหลายประการ ถือว่าเป็นความทำทลายทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในหลายประการ โดยเฉพาะที่ส่งผลกระทบในหลาย ๆ ประการ เช่น ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ที่มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของ บุตรธิดานั้น ดังปรากฏในสื่อ ต่าง ๆ ที่พ่อ ช่มเหล่งแกล้งโดยการตี บ้าง ทูบ แตะ ทำร้ายร่างกายและจิตใจ ช่มขึ้นกระทำซ้ำเรา ซึ่งเป็นเหตุให้หลายครอบครัวต้องสูญเสีย บุคคลอันเป็นที่รักไปอย่างไม่มีวันกลับก็มี และยังทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ความรุนแรงที่ปรากฏเป็นความทำทลายทางจริยธรรม คุณธรรมของ พ่อ อยู่หลายประการ อันได้แก่

<sup>10</sup> ที.ป. (ไทย) 11/199/163

1. ความรุนแรงทางด้านร่างกาย เช่น การผลัก ตบ ตี ต่อย ทูบ ตะ กระทุบ กระชาก ปีบคอ ล่ามโซ่ กักขัง รวมไปถึงการทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธหรือของมีคมต่าง ๆ จนได้รับบาดเจ็บสาหัส นอกจากนี้การล่าสอนทางเพศอันเป็นเหตุให้ภรรยาและบุตรติดเชื้อโรคร้ายก็เป็นการทำร้ายร่างกายอย่างหนึ่งด้วย

2. ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่น การพูดประชดประชัน คำว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย ตะคอก ตวาด ทำให้ขายหน้า เปรียบเทียบเป็นสัตว์ ประณามว่าชั่วช้า ช่มชู้ การโดดเดี่ยวไม่ให้คบกับบุคคลอื่น การมีภรรยาหลายคนในเวลาเดียวกัน การไม่รับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น

3. ความรุนแรงทางด้านเพศ เช่น การใช้กำลังบังคับภรรยาให้มีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ภรรยาไม่ชอบและไม่ต้องการ การบังคับให้ภรรยาขายบริการทางเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่น การมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาโดยไม่คำนึงว่าภรรยาจะมีความสุขหรือไม่ เป็นต้น<sup>11</sup>

นี่เป็นส่วนหนึ่งของ พ่อ หรือ บิดา ที่มีส่วนทำให้โครงสร้างทางด้านคุณธรรม จริยธรรม แปลเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด ในยุคไท่ไทยแลนด์ 4.0 นี้ จึงเป็นอีกหนึ่งข้อ พ่อ หรือบิดา กับความท้าทายทางด้าน คุณธรรมและจริยธรรม

#### หมอ (แพทย์) ความท้าทายทางด้านคุณธรรม จริยธรรมทางสังคม

หมอ หรือ แพทย์ คือ ผู้ตรวจค้นโรคและความผิดปกติของร่างกาย จิตใจ สั่งยา ให้การรักษา มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน ทั้งในด้านการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน รักษาโรค และฟื้นฟูสมรรถภาพ เวชชี แปลว่า ผู้มีวิชา เป็นครูก็ได้ เป็นหมอก็ได้ เป็นผู้รักษาก็ได้<sup>12</sup> ความเจ็บป่วยเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมนุษย์ ซึ่งไม่มีใครอาจหลีกเลี่ยงได้ เมื่อมนุษย์เกิดความเจ็บป่วยขึ้น ก็ต้องพยายามแสวงหาวิธีบำบัดรักษา โดยเฉพาะการรักษาที่อยู่ใน แพทย์ หรือหมอสสมัยใหม่ ที่มีความรู้ความชำนาญมาก และสามารถค้นคว้า ตำรับตำรายา ได้หลากหลายชนิด จนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น จนพัฒนาไปสู่อาชีพแพทย์หรือ หมอขึ้น

เมื่อสังคมมีการพัฒนามากขึ้น คนในสังคมมีความรู้มากขึ้น แพทย์หรือหมอบางส่วนมี กลักการที่เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ทำให้สามารถอธิบายสาเหตุแห่งโรคได้อย่างเป็นรูปธรรม

<sup>11</sup> สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายช่วยได้, แหล่งที่มา [http://library2.parliament.go.th/ejournal/content\\_af/2558/feb2558-3.pdf](http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2558/feb2558-3.pdf)

<sup>12</sup> พุทธทาสภิกขุ, หนังสือชุดหมุนล้อธรรมจักรของพุทธทาสภิกขุ พระ – ครู – แพทย์, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, 2559), หน้า 66.

และเห็นผลการรักษาได้ชัดเจนอย่างน่าอัศจรรย์ใจ อย่างไรก็ตามสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ค่านิยมในสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบวัตถุนิยมมากยิ่งขึ้น แพทย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ย่อมหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะได้รับผลกระทบจากค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ แต่ในเมื่อแพทย์เป็นผู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับความสุขทุกข์ยากของทุกคน ไม่เว้นคนจนคนรวย จึงเป็นผู้ที่สังคมคาดหวังอย่างสูงว่าจะเป็นผู้ที่ทรงไว้ซึ่งความ เมตตา ความมีมนุษยธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ผู้ทุกข์ยากจึงเป็นที่มาของปัญหาทางจริยธรรมคุณธรรมทางการแพทย์<sup>13</sup>

#### ปัญหาเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในวิชาชีพ หมอ หรือ แพทย์<sup>14</sup>

ปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพแพทย์ เมื่อมีการแพทย์แผนใหม่พัฒนามากขึ้น การรักษาพยาบาลจึงเป็นอาชีพที่ต้องมีค่าตอบแทน ในขณะที่เดียวกันก็มีธุรกิจเกี่ยวข้องด้วย จึงเป็นปัญหาทางจริยธรรม และคุณธรรมตามมา จึงเกิดขึ้นต่อไปนี้

1. ปัญหาการให้สินบนแก่ หมอ หรือ แพทย์ คือการรับสิ่งตอบแทนจากผู้หนึ่งผู้ใดที่นอกเหนือจากค่ารักษาพยาบาลตามปกติ จึงเป็นสิ่งไม่ควรทำ
2. ปัญหาสิทธิของผู้ป่วยและการให้ความยินยอม เพราะบุคคลสามารถล่วงรู้ความลับของผู้ป่วยที่ตนได้ดูแล และได้ดูแลได้โดยง่าย โดยง่าย
3. การทดลองในมนุษย์โดยไม่ผ่านการรับรองตามหลักบัญญัติในข้อบังคับของแพทยสภา บ่อยครั้งมีการทดลองในมนุษย์เกิดขึ้นในประเทศไทย
4. การรักษาความลับของผู้ป่วย แม้จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า การเปิดเผยความลับของผู้ป่วยเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ยกเว้นได้รับความยินยอมจากผู้ป่วย
5. การทำแท้ง ในประเทศไทยยังไม่มี การยินยอมให้ทำแท้งได้โดยเสรี แต่ก็ยังมีคลินิกทำแท้งอยู่
6. การตรวจหาเชื้อเอดส์และการดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์ สิ่งที่พบบ่อยคือการแอบตรวจหาเชื้อในผู้ป่วยโดยอ้างว่า เพื่อจะได้ระวัง
7. การดูแลผู้ป่วยใกล้ตายและการช่วยเหลือผู้ป่วยฆ่าตัวตาย สังคมส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับการช่วยให้ผู้ป่วยฆ่าตัวตาย และผู้ป่วยมีสิทธิที่จะปฏิเสธการใช้เครื่องมือยืดชีวิต
8. แพทย์ หรือ หมอ พยายามล่องละเมิดทางเพศ ถึงกับขึ้นข่มขืน ก็ยังปรากฏ อยู่

<sup>13</sup> วิรัช พุ่มวชิรกุล และ วริยา ชินวรรณโณ, **จริยธรรมในวิชาชีพแพทย์**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546), หน้า 146.

<sup>14</sup> เรื่องเดียวกัน หน้า 155.

หลักจริยธรรมทางการแพทย์ ถือเป็นเรื่องน่าคิดและนำไปพิจารณา จึงความท้าทายทางด้าน คุณธรรมและจริยธรรม เพราะอาชีพแพทย์นั้น ถือว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องมีคุณค่าทางจริยธรรมอย่างสูง

### พระ (พระสงฆ์) ความท้าทายทางด้านคุณธรรม จริยธรรมทางสังคม

พระสงฆ์<sup>15</sup> หมายถึง รวมกันด้วยธรรม เสมอกันด้วย วิทยุ (ความเห็น) และศีล (ข้อปฏิบัติขั้นพื้นฐาน มีความหมายตามรูปศัพท์น่าจะมาจากคำว่า วร ที่แปลว่า ประเสริฐ, เลิศ, วิเศษ แปลงมาเป็น พระ พระสงฆ์แปลว่า หมู<sup>16</sup> ดังนั้นพระสงฆ์จึงได้ชื่อว่า ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ กล่าวคือ ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ของความเป็นพระสงฆ์ ซึ่งต้องมีทั้งในส่วนของข้อห้าม และข้ออนุญาต ในส่วนของข้ออนุญาต หรือกิจที่ถึงกระทำให้ 4 ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต เรียกนิสสัย มี 4 อย่าง คือ เทียวบิณฑบาต 1 นุ่งห่มผ้าบังสุกุล 1 อยู่โคนไม้ 1 ฉนฺยาคองด้วยน้ำมูตรเน่า 1.กิจที่ไม่ควรทำ เรียกกรณียกิจ มี 4 อย่าง คือ 1)เสพเมถุน 1 ลักของเขา 1 ส่าสัตว์ 1 พุดอวดคุณพิเศษที่ไม่มีในตน 1 กิจ 4 อย่างนี้ บรรพชิตทำไม่ได้. และนอกจากนี้ ยังต้องศึกษา ในสิกขาบทสิ่งที่พระสงฆ์ต้องศึกษาให้รู้และเข้าใจ คือสิกขาของภิกษุมี 3 อย่าง คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ความสำรวมกายวาจาให้เรียบร้อย ชื่อว่า ศีล ความรักษาใจมั่น ชื่อว่าสมาธิ ความรอบรู้ในกองสังขาร ชื่อว่าปัญญา

การบัญญัติสิกขาบทของพระพุทธเจ้า ด้วยมีวัตถุประสงค์ 10 ประการดังนี้ เหตุผลที่พระพุทธเจ้าทรงปรารภหรือประโยชน์ที่ทรงประสงค์ ในการทรงบัญญัติสิกขาบทแก่พระสงฆ์สาวก

1. เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์ คือ เพื่อความเรียบร้อยดีงามแห่งสงฆ์ ซึ่งได้ทรงชี้แจงให้มองเห็นคุณโทษแห่งความประพฤตินั้น ๆ ชัดเจนแล้ว จึงทรงบัญญัติสิกขาบทขึ้นไว้ด้วยความเห็นร่วมกัน

2. เพื่อความผาสุกแห่งสงฆ์

3. เพื่อข่มบุคคลผู้เกียติ คือ เพื่อกำราบคนผู้ด้าน ประพฤติทราม

4. เพื่อความอยู่ผาสุกแห่งเหล่าภิกษุผู้มีศีลดีงาม

<sup>15</sup> วิ.มหา.อ. (ไทย) 1/315.

<sup>16</sup> พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสตร์ ชุดคำวัด, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, 2551).

5. เพื่อปิดกั้นอาสวะทั้งหลายอันจะบังเกิดในปัจจุบัน คือ เพื่อระงับปิดทางความเสื่อมเสีย ความทุกข์ ความเดือดร้อน ที่จะมีในปัจจุบัน
6. เพื่อบำบัดอาสวะทั้งหลายอันจะบังเกิดในอนาคต คือ เพื่อแก้ไขมิให้เกิดความเสื่อมเสีย ความทุกข์ความเดือดร้อน ที่จะมีมาในภายหน้าหรือภพหน้า
7. เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส
8. เพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นไปของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว
- จ. ว่าด้วยประโยชน์แก่พระศาสนา
9. เพื่อความตั้งมั่นแห่งสังฆธรรม
10. เพื่ออนุเคราะห์วินัย คือ ทำให้มีบัญญัติสำหรับใช้เป็นหลักเกณฑ์จัดระเบียบของหมู่ สนับสนุนความมีวินัยให้หนักแน่นมั่นคงยิ่งขึ้น

ศีล ที่เป็นเครื่องมือสำหรับวัดความเป็นมนุษย์เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า ผู้นั้นมีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์หรือไม่ โดยเรียกชื่อว่า เป็น “มนุษยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องวัดความเป็นมนุษย์ของคน ทั้งนี้ เพราะศีลแต่ละข้อนั้น ท่านวางไว้ก็เพื่อประโยชน์แก่มนุษย์ในแต่ละด้าน<sup>17</sup> แม้จะมีบัญญัติด้วยเหตุผลดังกล่าวมา พระ หรือพระสงฆ์ก็ยังคงอยู่ในความทำทนาย ทางด้านศีลธรรมจริยธรรมอยู่ดี ดังปรากฏตามสื่อ ต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลวงละเมิดต่าง ๆ เพราะการลวงละเมิดนั้น มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล และรวมถึงคุณภาพชีวิตของพระสงฆ์เอง นอกจากนั้นยังเป็นกลุ่มเป้าหมายของการตกเป็นผู้ถูกวิภาควิจารณ์เป็นอย่างมาก และยิ่งทำให้สังคมเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ประพฤติดี ปฏิบัติชอบอยู่อย่างวาดและวางและเกิดข้อติฉินนินทามากมาย และย่อมทำให้ พระสงฆ์ และองค์กรแห่งสงฆ์ ยิ่งอยู่ยิ่งยากขึ้นทุกวัน

## บทสรุป

ครู พ่อ หมอ พระ บุคคลทั้ง 4 ประเภท คือว่า เป็นบุคคลที่มีส่วนสนับสนุนให้สังคมอยู่อย่างเป็นปกติสุข เพราะอาศัยหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามที่ปรากฏ และยังถือว่า บุคคลทั้ง 4 ประเภท มีคุณธรรม จริยธรรม มีอุดมการณ์ และทัศนคติ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม มีต้นทุนทางสังคมที่ดี จึงเป็นบรรทัดฐานนำไปสู่ความก้าวหน้าของสังคม ถึงจะอย่างนั้นบุคคลทั้ง 4 ก็ยังเป็นบุคคลที่ได้ชื่อว่า ปุณฺชน ที่ยังมีกิเลสหนา จนทำให้ละเลย คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ปล่อยจิต

---

<sup>17</sup> ไสว มาลาทอง, *คู่มือการศึกษาจริยธรรม*, (กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2542), หน้า 117.

ไปสู่ความทะยานอยาก อย่างไม่รู้จักจบจักสิ้น ย่อมนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย ของบุคคลผู้นั้นและยัง นำความเสื่อมเสียมาสู่สังคมไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 อีกด้วย

### **เอกสารอ้างอิง**

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. **คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน  
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2547.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพมหานคร: นาน  
มีบุคคัพบลิคเคชั่นส์, 2546.

ยนต์ ชุ่มจิต. **ความเป็นครู.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2550.

**ไทยรัฐ ออนไลน์.** แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/350487>

พนม เกตุมาน. **บทบาทของความเป็นพ่อ.** แหล่งที่มา <http://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/e-pl/articledetail.asp?id=279>

วิชาญ สุดประเสริฐ. **มารดา บิดา คือ ใคร.** ธนบุรี: โรงพิมพ์ดำรงธรรม, 2510.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **ความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายช่วยได้.** แหล่งที่มา  
[http://library2.parliament.go.th/ejournal/content\\_af/2558/feb2558-3.pdf](http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2558/feb2558-3.pdf)

พุทธทาสภิกขุ. **หนังสือชุดหมุนล้อธรรมจักรของพุทธทาสภิกขุ พระ ครู แพทย์.**  
กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, 2559.

วิรัช พุ่มขจรกุล และ วริยา ชินวรรโณ. **จริยธรรมในวิชาชีพแพทย์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์  
ชวนพิมพ์, 2546.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสตร์ ชุดคำวัด.**  
กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, 2551.

ไสว มาลาทอง. **คู่มือการศึกษาจริยธรรม.** กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา  
กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.